

קצבאות למוטרדות

 שלחו להדפסה

לשלם להן

ההכרה בנכות של שוטרות או חיילות כתוצאה מהטרדה מינית מאפשרת סיוע ושיקום. החדשות הטובות עבורן: זה לא קשור להליך הפלילי נגד המטריד
יואב אלמגור

 לחצו כאן להגדיל הטקסט

 לחצו להקטין את הטקסט

בעקבות חקירות הניצבים וחשיפת מסכת ההטרדות המיניות לכאורה כלפי פקודותיהם, מתעוררת השאלה - מי מפצה את כל אותן עשרות נשים המוטרדות במדים? כידוע, מספר המתלוננות על הטרדה מינית בארץ ובעולם נמוך, לעיתים בעשרות מונים, ממספר הקורבנות בפועל.

עוד בערוץ הדעות של ynet
[הניחו לבקבוקים](#) / [יריב אופנהיימר](#)
[מצור במרחק יריקה מרוטשילד](#) / [אורלי יוגיר](#)

התופעה הזו של הטרדה במדים רווחת, קשה מאוד לטיפול וייחודית - בגלל המציאות הקשה והמתמשכת עבור החיילות והשוטרות הבוחרות שלא להתלונן. טראומה שכזו בשירות עלולה להתבטא בהתפרצויות של תופעות פוסט טראומתיות, לעיתים עשרות שנים אחרי השחרור.

ניצב בדרכו לחקירה. הבושה נמשכת (צילום: נעם ריבקין פנטון "ידיעות אחרונות")
 התופעה של הטרדה מינית בצבא ובמשטרה רווחת מפני שהשירות הביטחוני במשטרה ובצבא מאופיין בפערי גילאים

ובפערי סמכויות גדולים מאוד המאפשרים כר נוח לניצול מרות. התופעה מחריפה בשל לינת חיילות בבסיסים הסגורים, רוב מוחלט של גברים לעומת מיעוט נשים על מדים, וחששן של הקורבנות כי המערכת הצבאית או המשטרתית תזלזל בתלונותיהן.

בשונה ממקומות עבודה אזרחיים, חיילות ושוטרות שעוברות פגיעות מיניות ונמנעות מלהתלונן, אינן יכולות לעזוב את היחידה, ונאלצות להמשיך ולהגיע לבסיס או לתחנה שבה חוו את הפגיעה - ולעיתים עלולות לסבול הטרדות מיניות חוזרות מן המטריד. גם אם הפרשייה נחשפת, מתקשות רבות מלובשות המדים לעבור בסיס ולא להיתקל יותר במטריד.

חרפה במדים

<p>משטרה של כוסיות / רות רזניק</p> <p>צה"ל עבר שינוי, אבל נראה שהקצונה הבכירה במשטרה טרם הפנימה את העובדה שהחוקים השתנו. משהו רקוב מאוד במשטרת ישראל</p> <p>לכתבה המלאה</p>	<p>כתוצאה מעבירות אלו נותרות רבות מהחיילות והשוטרות המוטרדות פגועות פיזית ונפשית ומתקשות להתגבר על הפגיעה. רק בשנת 2013 התקבלו 561 תלונות על פגיעה מינית בצבא, זאת על פי נתוני היוהל"ן (יועצת הרמטכ"ל לענייני</p>
--	---

נשים). רוב המתלוננות סירבו להגיש תלונה רשמית במשטרה. ניכר שמספר תלונות זה רחוק מלשקף את מספר ההטרדות המיניות המתרחשות מדי שנה בצבא. אין נתונים ממשטרת ישראל, אך יש לא מעט הכרה בנפגעות תקיפה מינית כזכאיות למעמד של נכות מערכת הביטחון.

הכרה בפוסט טראומה

כך לדוגמה זכתה שוטרת שסבלה בשירותה מהטרדות מיניות בידי מפקד סיור בהכרה כנכת צה"ל הסובלת מפגיעה פוסט טראומתית. במקרה אחר הוכרה חיילת שהוטרה מינית על ידי מפקדה במהלך שירותה כנכת צה"ל הסובלת מהפרעה פוסט טראומתית. כיום מבקשת החיילת להכיר גם במחלת הסכיזופרניה שהתפתחה אצלה במהלך השנים. חייל שסבל ממעשה מגונה שבוצע בו על ידי רופא צבאי הוכר כנכה צה"ל הסובל מפגיעה פוסט טראומתית.

הסיבות לכך רבות ומגוונות. החיילות והשוטרות מפחדות לעיתים קרובות שתלונותיהן לא יטופלו ברצינות, שגרסתן לא תתקבל ושהן יידרשו לעבור הליך משפטי מייגע.

חוק הנכים (תגמולים ושיקום) נותן מענה למצוקה קשה זו. על פי החוק ניתן כיום להגיש למשרד הביטחון תביעה להכרה בנכות פיזית או נפשית כתוצאה מהטרדה מינית במהלך השירות הצבאי, בין אם הוגשה תלונה פלילית נגד המטריד ובין אם לאו.

ההכרה מקנה לתובעות מעמד של נכה צה"ל, בדומה לחיילי צה"ל שנפצעו בקרב ומאפשרת להן לקבל תגמולים כספיים לכל החיים, ולא פחות חשוב מכך, טיפולי סיוע ושיקום הדרושים להן. כדי לבסס הכרה בנכות שכזו די להוכיח שהתקיפה המינית אכן אירעה בשירות הביטחוני ברמה מתקבלת על הדעת, בניגוד להליך הפלילי שבו יש צורך להוכיח כי הפגיעה המינית אירעה מעל לכל ספק סביר.

לכן, במקרים רבים ייתכן שהמטריד יזוכה בהליך הפלילי אבל החיילת או השוטרת המוטרת מינית עדיין תקבל הכרה ומעמד של נכה צה"ל. רק לאחר שהתובעת תוכר כמי שנגרמה לה פגיעה כתוצאה מהטרדה מינית בשירות, היא תזומן לוועדה רפואית דיסקרטית וחסויה שתקבע את רמת הפגיעה הפיזית או הנפשית שנגרמה לה. תביעה זו אינה מופנית נגד המטריד הספציפי אלא נגד משרד הביטחון, לעיתים אף לאחר שהמטריד כבר השתחרר מהשירות במשטרה או בצבא.

מדובר בהליך מרוכך יחסית, שכן המטריד אינו נאלץ להילחם למען שמו או חירותו ובמקרים מסוימים ייתכן שאף לא ייתן את גרסתו הנגדית לעניין כלל. על פי החוק היבש, תביעות להכרה כנכים מתיישנות שלוש שנים לאחר מועד השחרור, ואולם אין מדובר בסוף פסוק. במקרים בהם מתרשם משרד הביטחון כי ההטרדה המינית גרמה לחיילות פגיעה שממנה הן עדיין סובלות, והוא נאות לדון בבקשתן ולעשות עמן צדק בדומה לתביעות של "הלומי קרב" המוגשות לאחר שנים רבות. בהליך זה לא מדובר בהרשעה פלילית של המטריד, ולכן קל יותר לתובעות להוכיח את גרסתן גם בחלוף שנים ממועד הפגיעה.

עו"ד יואב אלמגור מייצג נפגעי גוף, נכי צה"ל, נפגעי איבה, נפגעי תאונות עבודה ותאונות דרכים ונפגעי רשלנות רפואית, בוועדות רפואיות של אגף השיקום במשרד הביטחון ושל הביטוח הלאומי ובבתי המשפט

גולשים מוזמנים להציע טורים במייל הבא: opinions@y